

kointiin syntyvän riippuvuuden tai tupakoinnin terveyshaittojen kyseenalaistaminen, vaan sillä päinvastoin voi olla tärkeä merkitys tupakoinnin vähentymiselle. Tämänhetkiseen, nikotiinin riippuvuutta aiheuttavaan käsitukseen perustuen tupakoitsijat luulevat, että he ovat fyysisesti nikotiinista riippuvaisia, ja tuon riippuvuuden voittaminen on tunnetusti hyvin hankalaa. Kyseenalaistamalla nikotiiniriippuvuus voidaan lisätä tupakoitsijoiden uskoa ja myös todellista pyrkimystä tupakoinnin lopet-

tamiseen. Kansainvälisessä tiedeyhteisössä tutkimus ei tästä huolimatta ole saanut kovin imartelevaa vastaanottoa; siitä on tietoihini perustuen julkaistu aiemmin vain muutama kirja-arvostelu.

Nikotiiniriippuvuutta kritisoivan tutkimuksen asema maailmalla näyttää olevan jokseenkin samanlainen kuin huume politiikkaa kritisoivan keskustelun tilanne Suomessa. Onhan se ministerinkin suulla todettu, että huume politiikan uudistamisesta on turha keskustel-

la, ettei kansalle anneta signaalia siitä, että huumeiden käyttöön suhtaudutaan hyväksyvästi. Valitseeko sama tilanne kansainvälisesti nikotiiniriippuvuutta koskevan keskustelun suhteen? Kun nikotiiniriippuvuudesta tehdyt tutkimukset kyseenalaistetaan ja asia tuodaan päivänvaloon, annetaanko samalla signaali siitä, että tupakointiin suhtaudutaan entistä hyväksyvämmiin? Ja kaikki tämä juuri, kun Suomessakin vihdoin saatiin valmiiksi ajankukainen mietintö nikotiiniriippuvuushoidoista!

Pesunkestävä kolumnisti

SEPPO HELMINEN

Kokoomakirjansa esipuheessa kirjoittamisen moniottelumies Hannu Raittila selittää, miten kolumni, ainakin hänen, toimii. Hän ei näe sitä oman elämänsä näyteikkunana tai koston välikappaleena. Kolumni on kärjistämisen taidetta:

”Hyvä kolumni alkaa niin pöyristyttävällä väitteellä, että lukijasta tuntuu samalta kuin lentomatkatustajasta ilmakehän pohjalla. Sen jälkeen onnistunut kolumni vempauttaa väitteensä ympäri ja kumoaa itsensä. Se on kuin märkä saippua.”

Pyykkiähän siitä tulee, vaikka lukijaa ei aivopestäkään.

Kotikutoisessa sukupuolisodasamme Raittila on kunnostautunut purkamalla suomalaisesta miehestä väänneltyjä rautalankamalleja, vempautusmetodiaan soveltaen: ”Se on nyt feministi, kun juuri esiintyi sovinistina.”

Suomalainen mies ei aina pu-

hu, mutta tekee kyllä. Ja tuntee, vaikka ei tunteistaan puhu. Ei tunteista puhuminen ole mikään todiste niiden olemassaolosta. En ole vielä nähnyt yhdenkään pääkysymyksen istuvan aerodynamiikkaseminaarissa keskustelemassa lentämisestä. Tämän toimintasuuntautuneisuuden Raittila huomaa Väinö Linnan kirjoissa, joiden päähenkilöt ovat dynaamisia, päämäärään pyrkiviä.

”Pentinkulmaksi tiivistetty Suomi kulkee energisesti ja vauhdilla kohti nykyaikaa, trilogian kirjoitusketkettä. Aasian ja Afrikan jokilaaksokulttuureista ei löydy tällaista inspiroitunutta toimeliaisuutta, ei myöskään Alppien eteläpuolisesta katolisesta Euroopasta.”

Suomalainen mies ei aina osaa käyttää hyvän käytöksen kaapuun kätettyjä kyynärpäitään, myydä olemustaan tai hinnoitella hymyään. Suomalainen perus-

Hannu Raittila
Rahat vai kolmipyörä ja
muita kirjoituksia
Juva: WSOY, 2002

mies on välimerellisellä mittarilla mitattuna tyhmänoloinen vastatessaan sanoistaan ja pitäessään sanansa. Raittila toteaa, että jos suomalainen mies ei vielä vuonna 1918 ollut keskimäärin Aksele Koskela, niin viimeistään vuonna 2002 hän on, ainakin pyrkii olemaan. Koskelan miehissä meillä on ihanne, joka on vetoavampi kuin runebergiläiset sankarit.

Kun naistenlehti kysyy, ”miksi mies lyö”, niin pian yleiseen puheeseen tulee lyövästä miehestä tyypillinen mies. Raittila muistuttaa turpaan saamisen olevan ”jokapojan” peruskokemus.

”Pelon maantiede on elämyk-

sellisesti tuttu jokaiselle pojalle, joka on joutunut isojen jätkien pelossa miettimään reittejä ja aikatauluja henki kurkussa.”

Komeassa kolumnissaan ”Pallokentän laidalla”, joka viittaa Uuno Kailaan tunnetun runon jalkapalloa kentän ulkopuolelta katselemaan rampaan poikaan, Raittila kirjoittaa, että ihmisten enemmistöä, miehiä ja naisia, saattavat hyvinkin johtaa pelisilmänsä ja röyhkeytensä pallokentällä hionee virtuoosit. Mutta miesten enemmistön kanssa heillä ei ole muuta yhteistä kuin se, että näiden virtuoosien käyttäytymisestä saa syyt niskoilleen koko mieskunta. Mieseliitti sortaa ja alistaa molempia sukupuolia:

”Alistetuista naisista miesten

enemmistön erottaa se, että miehet ovat hiljaa. Verbaalisen hegemonian tällä alueella vallannut naiseliitti ei määrittele heitä sortetuiksi. Päinvastoin. Miesten pääjoukko syyllistetään siitä, minkä uhreja he ovat.”

Mutta tässä lienee lähtökohta miellyttävämpään miehisyteen, kuten Raittila on myöhemmin palstallaan Hesarissa kirjoittanut (otsikolla Hei jätkät). Raittila viittailee kirjallisuuden uusiin mieshahmoihin, kuten oman romaansinsa ”Ei minulta mitään puutu” isään, joka saa vaimonsa tolaltaan ehtimällä tekemään kaiken, niin miesten kuin naisten työt. Sitten löytyy Kari Hotakaisen Juoksuhaudantien kokkaava, luuttuava ja leipova Matti Virtanen, joka on opetellut niin piha-

kuin esileikitkin. Lopulta Raittila esittelee myös pukeutumis- ja sisustusesteettisen miehen silmän, johon vaimo joutuu turvautumaan aina vaatehankintaa ja -huoltoa myöten. Tällaisten miesten ominaisuuksien yhdistelmän kehittäminen ja kehittyminen olisi katalin temppe, minä naiselle voi tehdä:

”Halpamaisuuden huipuksi siihen voidaan liittää yhteiskunnallinen ohjelma, joka tekee lopun naissukupuolesta sellaisena kuin se nykyisin tunnetaan – alistettuna. Tarkoitin ohjelmaa, joka riistäisi naisliikkeeltä sen olemassaolon perusteet: uhriuden ja ongelmat.”

Näin pyörii märkä saippua pesunkestävän kolumnistin käsissä.

Viettelevyyden idea

TUULA-MARIA AHONEN

Diplomi-insinööri Juha Kostiaisen, teoreettisen filosofian dosentin Tere Vadènin ja toimittaja, yhteiskuntatieteiden maisteri Pauli Välimäen keskustelujen hedelmänä on syntynyt kirja, joka virkistävällä tavalla synnyttää politiikkaa uudelleen.

Niin kauan kuin on vaihtoehtoja ja ristiriitoja on politiikkaa. Tekijöiden mielestä Suomen nykyinen vaihtoehtottomuuden ja henkisen arvottomuuden leimaama järjestelmä edustaa politiikan ja etiikan rappiota. Poliittikka ja eettinen pohdinta elävät vain kriittisyydestä ja epäilyksen herättämisestä ja näivettyvät selviöiden ja kyseenalaistamattomuuden ilmapiirissä.

Kirjoittajat kyseenalaistavat

kin Suomen politiikan oikein perinpohjin. Puolueet syntyvät heidän mukaansa historiallisista tarpeista ja niiden tulisi osata lopettaa itsensä, kun ne ovat tehneensä tehneet. Kaikki puolueet, myös uusin Vihreä Puolue, joutuvat kirjoittajien mukaan haudan lepoon.

Kirjoittajien mielestä pohjoismaisessa hyvinvointipolitiikassa on siirryttävä elämänpolitiikan aikaan. Se ei ole vaihtoehto pohjoismaiselle hyvinvointimallille, vaan sen seuraava vaihe.

Usein ajatellaan, että politiikka on jotain tavallisten ihmisten yläpuolella olevaa, heidän asioistaan päättämistä. Elämänpolitiikassa poliitikko on juuri tavallinen ihminen. Hän ratkoo omia

Juha Kostiaisen & Tere Vadèn & Pauli Välimäki
Viettelevä politiikka
Kuvitus: Osmo Rauhala
Tampere: Traff-Kustanus, 2003

ongelmiaan, etsii vertaisapua ja käyttää hyväkseen läheistensä ja yhteiskunnan tukiverkostoja.

Elämänpolitiikka voi kirjoittajien mielestä muuttaa ylhäältä johdetut ja monesti kovin holhoavat sosiaalipoliittiset järjestelmät yksilöllisemmiksi ja kansalaisten elämänkulkua joustavammin seuraaviksi tuiksi ja palveluiksi.

Kirjoittajat esittävät siis omia